

Eduskunnan sivistysvaliokunta

Asiantuntijakuuleminen kansalaisaloitteesta psykoterapiakoulutuksen muuttamisesta maksuttomaksi

Psykoterapeutti on terveydenhuollon ammattihenkilö

Psykoterapeutti on nimikesuojattu terveydenhuollon ammattihenkilö. Valviran tehtävänä on myöntää nimikesuojaus ja sen jälkeen valvoa henkilöä, joka on saanut nimikesuojauksen.

Valvira toteaa, että terveydenhuollon ammattihenkilöillä on terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) säädettyjä velvollisuuksia. Se, että tietty ammattiryhmä katsotaan terveydenhuollon ammattihenkilöiksi, tarkoittaa, että ammattiryhmän on tärkeä noudattaa edellä mainittuja velvollisuuksia, jotta potilaat saavat hyvää ja turvallista hoitoa. Psykoterapiapotilaat voidaan katsoa erityisen haavoittuvaksi potilasryhmäksi, jonka kohdalla on erityisen tärkeää, että ammattihenkilö noudattaa velvollisuuksiaan ja toimii asianmukaisesti eikä esimerkiksi käytä epäasianmukaisella tavalla valtaa potilaaseen, ja että valvontaviranomaisilla on toimivalta valvoa häntä.

Psykoterapeutin koulutus poikkeaa muiden yliopistossa koulutettujen terveydenhuollon ammattihenkilöiden koulutuksesta siten, että koulutus on koulutettaville maksullista ja se on täydennyskoulutusta. Koska kyse on täydennyskoulutuksesta, tulee hakijalla olla soveltuva taustakoulutus ja -työkokemus.

Psykoterapia on hoitomuotona vaikuttava

Terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvosto (Palko) seuraa, määrittelee ja arvioi terveydenhuollon palveluvalikoimaa, jolla tarkoitetaan kokonaan tai osittain julkisin varoin rahoitettuja terveydenhuollon palveluita. Palko antaa suosituksia siitä, kuuluko terveydenhuollon menetelmä johonkin tiettyyn terveysongelmaan liittyen julkisesti rahoitettuun terveydenhuollon palveluvalikoimaan. Palkon näkemyksen mukaan psykoterapia, joka edustaa vaikuttavaksi todettua suuntausta, kuuluu julkisin varoin rahoitettuun palveluvalikoimaan.

Palko on määritellyt psykoterapian seuraavasti: ” Psykoterapiassa on kyse jäsennellystä vuorovaikutuksellisesta prosessista potilaan (potilaiden) ja hoitavan henkilön (henkilöiden) välillä. Psykoterapia on tavoitteellista, mielenterveysongelman tai häiriön poistamiseen tai lieventämiseen tähtäävää ammatillista toimintaa. Se pohjautuu vaikiintuneeseen ja koeteltuun psykologiseen tietopohjaan ja sen puitteet määritellään hoitosopimuksessa. Psykoterapioita toteuttavat psykoterapeutit, joilla on tarvittava koulutus ja kokemus.”

Käypä hoito -suositukset ovat riippumattomia, tutkimusnäyttöön perustuvia kansallisia hoitosuosituksia, joita pitää yllä ja laatii Duodecim seura. Psykoterapia on keskeinen sairauden hoito ainakin seuraavien sairauksien käypä hoitosuosituksissa: depressio, traumaperäinen stressihäiriö, epävakaa persoonallisuus, syömishäiriöt, ADHD, ahdistuneisuushäiriöt ja unettomuus.

Psykoterapeuttikoulutus tulisi kustantaa yhteiskunnan varoista

Valviran tehtävänä ei ole suomalaisen koulutuksen valvominen. Kun hakija on suorittanut suomalaisen psykoterapeutin koulutuksen, myöntää Valvira tutkintotodistuksen nojalla oikeuden käyttää nimikesuojattua psykoterapeutin nimikettä, jotta ammattihenkilöä voidaan valvoa. Valviralla ei siis välttämättä ole toimivaltaa ottaa kantaa koulutuksen kustannuskysymyksiin.

Valvira toteaa kuitenkin, että psykoterapeuttien koulutus tulisi olla yhteiskunnan kustantamaa koulutusta sen tähden, että psykoterapeutit ovat terveydenhuollon ammattihenkilöitä ja psykoterapian on osoitettu olevan lääketieteellisesti vaikuttava hoitomuoto usealle eri sairaudelle.

Valvira on samaa mieltä aloitteen tekijän kanssa siitä, että vaikuttavaksi osoitettujen psykoterapeuttisuuntausten psykoterapeutteja on liian vähän ja saatavuudessa on Valviran käsityksen mukaan alueellisia eroja. Valvira ei kuitenkaan pysty ottamaan kantaa siihen, ratkaiseeko se, kuka koulutuksen kustantaa yksinomaan saatavuusongelman, koska Valviralla ei ole tietoa siitä, onko yliopistoilla ylipääntänsä resursseja lisätä psykoterapeuttiopiskelijoiden lukumäärää.

Ratkaistu: 11.02.2022

Ratkaisija: Henriksson Markus

Virka-asema: Ylijohtaja

Esittelijät:

Mikkonen Maarit, Ryhmäpäällikkö, esittelijäneuvos

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu
asiankäsittelyjärjestelmässä.

Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.